

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 3 krone.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: Dr. Ivan Geršak † — Skrbite za sadno drevje. — Pozor pri kupovanju močnih krmil. — Breje prasice. — Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Opozorjanje. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila. — Priloga: Prospekt združenih tovarov Tomafosfata o Tomaževi žilindri.

Dr. Ivan Geršak †

Dne 26. februarja 1911 je zatisnil svoje delatne oči mož, čegar ime se je imenovalo vedno le tedaj, če se je storilo ali priredilo kaj v resnici dobrega. Ni tukaj mesta, da bi se osvežil spomin na vse njegove zasluge. Pribiti hočemo samo to golo dejstvo, da je mož razumel migljaj časa, ter posvetil svoje moči iz lastnega nagiba in prepričanja tistemu stanu, ki je dandanes gmotne in duševne podpore najbolj vreden in potreben. Od leta 1887 je bil načelnik podružnice c. k. kmetijske družbe štajerske v Ormožu. Kot tak ni le storil kar je moral, ampak kolikor je mogel. Blagor našega kmeta trpina mu je bil vedno pred očmi. Mož si je ohranil trezno razsodnost in je posegel vedno vmes, če je šlo za kmetske koristi. 86. glavna skupščina c. k. kmetijske družbe je priznala to s tem, da mu je naklonila srebrno kolajno, ter ga zapisala med one ude, na katere se bo še v bodoče sklicevala s ponosom. Velikih zaslug si je mož stekel zlasti pri vinarstvu. V tej, spodnještajerskim kmetovavcem več ali manj po pravici toli priljubljeni kmetijski panogi, je bil dr. Geršak poseben veščak; v priznanje njegovih zaslug na tem polju je bil tudi imenovan za člana vinorejskega odbora c. k. kmetijske družbe štajerske, ter je kot tak zastopal koristi svojih tudi na pristojnomerodajnih mestih. Doma si je stekel nevenljivih zaslug z organizacijo vinogradnikov v „vinarski in kletarski zadrugi“. Rajniki je zapustil mnogo lepih spominov, ki bodo služili še mlajšim v spodbudo. Vsekakor je lep in za kmetijski stan vesel pojav, če se izobraženci začnejo zavzemati za tisti stan, iz katerega so bodisi neposredno ali posredno izšli.

Hvaležni sin svoje rodne grude bo našel v njej zasluženi sladki počitek. H.

Skrbite za sadno drevje!

„Žalostna resnica je“ — je rekel enkrat profesor dr. Rebholz, bavarski svetovavec za sadjarstvo — „da ljudje sadno drevje sicer pridno sadijo, da pa ga prav malo ali celo nič ne oskrbujejo.“

A ravno od pravilnega oskrbovanja sadnega drevja je odvisen uspeh sadjarstva. Kaj pomaga če, prepričani, da se dá s sadjarstvom kaj pridobiti, sicer sadimo obsežne sadovnjake, a ne skrbimo, da bi se nam v njih naloženi kapital primerno obrestoval.

Sedaj je še čas, da se za sadovnjak lahko kaj stori. Vse to delo pa delimo v dva dela; pred vsem je zelo važno delo gnojenje in obdelovanje zemlje in potem pri kmetih skoro nepoznano a zelo potrebno delo: zatiranje in pokončevanje drevesnih škodljivcev.

Najvažnejše je gnojenje, ki se da večkrat v jeseni ali spomladi celo boljše opraviti ko po zimi. Sicer pa lahko tudi zimske dneve porabimo v ta namen, samo če le pravilno gnojimo.

Samo drevesa, ki nimajo znamenj, da stradajo, ki imajo vse redilne in hranilne snovi v dovoljni množini na razpologo, imajo poleg posebne odpornosti proti nezgodam tudi to lastnost, da dajejo redno dovolj sadov. V kmetskih sadovnjakih pa navadno primanjkuje drevju dovoljna

množina hrane. Taka drevesa rodijo potem samo v letih, ko je tako vsepovsodi dovolj sadja, ko nima sadje zaradi velike množine nobene prave vrednosti in potrebujejo potem vsaj eno leto, da si odpočijejo in naberejo novih moči. Zato se redno, vsakoletno gnojenje pri sadnem drevju vedno plača. Dasi ne moremo, kar je popolnoma naravno, podati nikakih splošno veljavnih pravil za gnojenje sadnega drevja, vendar lahko podamo sledeča navodila: Kakor so dognali dr. Steglich, dr. Barth, Wagner in dr. na poskušališču Hornu pri Hamburgu, potrebuje sadno drevo na vsak kvadratni meter: kakih 10 g dušika, 5 g fosforjeve kisline, 10 g apna in 15 g kalija. Te redilne snovi moramo dati zemlji na vsak način in sicer vse; brez pomena bi bilo, če bi dali eno leto samo dušik (gnojnico, hlevski gnoj, čilski soliter, žveplovokisli amonijak, apneni dušik), drugo leto mogoče potrebnih 15 g kalija (v kajnitru, kalijeve soli ali čem drugem), tretje leto fosforjevo kislino (Tomaževo moko, superfosfat, kostno moko i. t. d.)!

V naših navadnih sadunosnikih se po mojem mnenju gnoji najboljše kar vse vprek. Za drevesa, ki stoje na samem in nove nasade, kjer so danes posamezna drevesa mnogo bolj narazen ko druge krat, se površina v kvadratnih metrih izračuna takole: Premer krone je n. pr. 9 metrov, ker grede korenine na vsako stran še dalje, moramo vzeti na obeh straneh še en meter, torej = 11 m; da dobimo površino, moramo najprej množiti polumer sam s seboj in potem ta produkt še z 3·14; ker je znašal v našem primeru premer 11 m, znaša polumer 5·5 m; 5·5 × 5·5 = 30·25; 30·25 × 3·14 = 94·985 ali okroglo 95 (namreč kvadratnih metrov); namesto s 3·14, množino lahko navadno tudi kar na okroglo s 3; tako moramo v našem primeru pognojiti 90 do 95 kvadratnih metrov.

Na kvadratni meter pa potrebujemo, da dobi vsaki zgore navedeno množino čiste redilne snovi, vsakega gnojila, kakor kaže sledeči pregled:

Gnojnice. 5 l v spomladi in v poletju, k tem še 50 do 80 g Tomaževe moke s 14 do 14 odstotno raztopljenostjo v citronski kislini. Namestu gnojnice lahko vzamemo tudi 3 do 4 l latrine s presejanim lesovim pepelom; k temu 60 do 90 g kajnita (12% kalija) v jeseni, zimi in v zgodnji spomladi; za težjo zemljo je prikladnejši klorov kalij (50%) 20 do 30 g ali pa 25 do 30 g kalijeve soli; potem 4·5 kg hlevskega gnoja v jeseni, zimi ali spomladi (tudi kompost je dober — 10 kg) ali namestu tega 25 g čilskega solitra skupno s Tomaževo moko in kajnitom, in 25 g čilskega solitra v spomladi; namesto čilskega solitra velja tudi 15 do 30 g žveplovokislega amonijaka (20 do 21%) ali 15 do 30 g apnovega dušca (20%) v jeseni ali zimi.

Ko je gnojilo raztrošeno, se trava pograblja ali pobrana, da pride gnojilo dobro v prst.

Kjer je gosto drevje in je boljše gnojiti celo površino, se da najboljše na hektar 500 do 800 kg Tomaževe moke; 600 do 900 kg kajnita, (oziroma 200 do 300 kg klorovega kalija ali 40% kalijeve soli) v jeseni ali v zimi; 150 do 300 kg žveplovokislega amonijaka v jeseni ali zgodnji spomladi, (oziroma 200 do 400 kg čilskega solitra v spomladi) v dveh porejih.

Nikdar ne smemo pozabiti na gnojenje z apnom, 25 do 50 g na hektar. Sicer ni treba vsako leto gnojiti ali kadar se gnoji, se mora gnojiti pošteno.

Na kmetih bo to gnojenje pač najbolj primerno.

Tudi je važno prekapanje in rahljanje zemlje pod krono, tudi pri nizkih drevesih in grmičih, ki jih navadno nasadimo okoli hiše, posebno v novih nasadih.

Tukaj sega gnojenje in zatiranje golazni in škodljivcev eno v drugo. Če spustimo kokoši na tako prekopano rušo, bomo videli, kako veliko množino kebrov, ličink in mrčesa bodo našle. Mah in lišaje, ki jih postrgamo s starih dreves, moramo sežgati; tudi tukaj je strganje dobro na dve strani: drevo dobi več zraka in se iznebi zajedavcev, v mahu in lišajih pa so skrita jajca drevesnih škodljivcev, ki se na ta način ugonobijo.

Pri nadaljnjem zatiranju in pokončevanju rastlinskih in živalskih škodljivcev se moramo ravnati po tozadevnih navodilih.

Predvsem skrbimo za to, da se žive meje obrežejo, ker se potem zgostijo in dobijo ptiči priliko, da lahko v njih gnezdi; glog se naj brez obzira odstrani, ker ravno na njem živijo mnogi škodljivci, kakor n. pr. glogov belin, zlatoritka i. t. d. Najboljša živa meja je gabrova; obreže se vsako leto enkrat. Smreke ne trpe obrezovanja na strani in se pozneje spodaj ogolijo.

Nadalje je treba spomladi zgodaj poskrbeti za to, da se nastavijo po drevesih za koristne ptiče potrebne škatlje. To delo se prav lahko pripravi po zimi.

Po zimi je dovolj časa, da zbiramo in zaizgamo zapredke in gnezda zlatoritke in glogovega belina. Kadar otrešemo sneg z drevja, da nam ga ne polomi, lahko pazimo tudi na to. V večjih zapredkih prezimujejo zamazano žolte, pozneje bolj sive, pikičasto žolte gosenice zlatoritke, v manjših pa črnkaste gosenice glogovega belina. Niti najhujša zima jim ne škodi, zato moramo njihova gnezda zbirati in sežigati. Junija in julija, ko leta drugi rod in nese jajca (po 150 do 200 na spodnjo plat listja), se morajo ta jajca stiskati.

Nadalje moramo stara, nepotrebna drevesa, ki stoje zelo na gostu, izsekati. Taka drevesa ne nesejo dovolj obresti za prostor in trud; stari les moramo kakor hitro se da spraviti v peč, da pokončamo rastlinske in živalske škodljivce drevja, ki so v njem, da se ne razlezejo. Iz votlih debel pa se dajo narediti zelo primerne škatlje in stanice za ptiče.

Pozna jesen in zgodnja zima je najboljši čas za snaženje dreves. Dovolj pa ni, če samo ostržemo lišaje, mah in staro skorjo, treba je tudi odstraniti odmrle veje, gobe, lim, divjake in one veje, ki ne rastejo pravilno. Vse rane, ki nastanejo pri tem čiščenju in so večje ko kronski petak, se morajo z ostrim nožem ogladiti, posebno robovi in potem zamazati z voskom ali karbolinjem. S tem preprečimo razširjevanje zajedavcev in gnilobo lesa. Večje veje narežemo najprej na eni in potem na drugi strani, da se nam ne začesnejo. Če treba, jih odrezavamo tudi po kosih.

Posebno važno je, da škropimo debela z apneno raztopino; za to se dobijo tudi posebni

stroji, ki jim lahko strežeta en odraščeni in en deček in ki se kmalu plačajo, ker se lahko rabijo tudi za beljenje hlevov in drugih stavb. Tudi dragi niso; stanejo 80 do 100 K. Primeša se lahko nekoliko ilovice, krvi, limove vode, kravjeka (brez slame, da se stroj ne zapaži ali zamaši), nikdar pa ne saj. Še boljše je, če se celo drevo poškopri z mešanico karbolineja in apna (12%).

Proti zajcem in drugi divjačini zavarujemo drevje z žičnatimi mrežami, ki pa morajo v krajih, kjer pada mnogo snega, biti dovolj visoke. Za cen denar se dobé povsod; plot, skozi katerega bi ne prišel zajec, pa je težko narediti.

Končno moramo mlada drevesca varno privezati h kolom; te kole pa moramo oprezno vsaditi, da ne poškodimo korenin. Tudi se mora večkrat pogledati, ali ni treba priveze obnoviti. Kol ne sme segati v krono in tudi ne drevesa drgniti.

To so dela, ki se po zimi zelo lahko opravijo. Drevje, ki je dobro gnojeno in oskrbljeno, daje več in lepšega sadja, zato se oskrbovanje drevesa že plača. V Frankfurtu so bili kalvili tako dragi, da so ljudje plačevali za posamezne (ne mogoče za kilogram!) po 3 K 60 v in celo 4 K 80 v.

Torej zapomnite si: ne samo vsaditi, ampak tudi oskrbovati moramo drevje.

R. Steppes.

Pozor pri kupovanju močnih krmil.

Nekako dvajset let sem, odkar se je poraba močnih krmil, posebno inozemskih, v srednjih in malih gospodarstvih močno vkoreninila in razširila, se je njih število zelo povečalo, ob enem pa so zanja nastopili tudi surrogati ali pa so se prodajala celo izpačena, manj vredna krmila. Kakor gobe po toplem dežu so nastajale fabrike za izdelovanje raznih močnih krmil, živinskih praškov i. t. d. V najnovejšem času je celo na Gornjem Štajerskem nastala taka fabrika in skuša osrečevati živinorejce s svojimi izdelki. Z velikansko reklamo in raznimi agenti se pridobi sicer vendar tako nezaupni kmet, da kupi taka „patentirana“ krmila, ki imajo prevečkrat zelo dvomljivo vrednost in neprimerno ceno. Prepričevalne besede zgovornega agenta pomagajo kmetiču izvabiti iz žepa težko prislužene groše. Posebe eno krmilo za svinje je — vsled obsežne reklame v dnevnem in strokovnem časopisu — pri nas žalibog jako zelo razširjeno, dasi je, kakor je dvorni svetnik dr. von Weinzierl dokazal, razmeroma vse predrago. Na to krmilo bi posebe rad opozoril.

Pri nas najbolj rabljena, prava močna krmila so otrobi, razne prge in melase. K tako imenovanim „močnim“ krmilom spada tudi fosforovokislo apno (klajno apno) in skoro neštevilni živinski praški, ki se že leto za letom prodajajo.

Pred vsem so pšenični otrobi, ki prihajajo kot močno krmilo v vpoštev. Cena se jim ravna po tem, ali so bolj ali manj fino zdrobljeni. Na to je treba paziti pri nakupu, kakor tudi na to, ali so čisti in pravilno označeni. Seveda ne smejo biti plesnjivi, ali zato hlo smrdeti, tudi ne smejo imeti primešanih rožičkov ali drugih sneti. Mešajo se otrobi z odpadki trinura, koree, riža, ovsa, ječmena, kave (posebno lupin), lupinami pozemeljskega oreha, peskom, gipsom, kreda, prstjo, mlinarskimi odpadki in plevelovim semenjem. Naravno je, da je vsak tak dodatek manj vreden ko otrobi sami.

Med oljnatimi prgami imajo največjo vrednost: lanene, repičine, zemeljskega oreha, morskega semena, posolnčičine in tikvine, oziroma moka, narejena iz takih prg. Omeniti pa je treba, da je boljše kupovati cele prge in jih doma mleti, ko pa moko, ker se moka rada skvari in kar je največ vredno, ker se moki laže kaj manj vrednega primeša ko pa prgam.

Pred vsem moramo torej gledati na to, da močna krmila niso plesnjiva, da imajo svoj pravi duh in da nimajo nobenih sledov, da so prežgana. Najbolj se pači moka iz raznih prg in sicer z riževo moko, plevelovim semenjem in moko iz kamnega oreha.

Iz moje prakse mi je znan slučaj, da je imela kokosova prga primešanih vse polno žrebjev, žice, porcelanovih črepin in stekla, tako da so se pri mlenju kameni venomer poškodovali. Dve lepi kravi sta poginili, ker sta v taki moki požrli igle.

O raznih vrstah melase pa pravi dr. F. W. Dafert v „Wiener landwirtschaftliche Zeitung“ sledeče: „Takozvane melase, to je, mešanice, sestojče iz enakih delov melase in kakega močnega krmila, ki jo posesa, imajo vse slabe lastnosti takih mešanic, pred vsem pa to, da so šablonsko sestavljene in da so zelo drage. Pomisliti je treba tudi, da je melasa temnobarvasta tvarina, ki služi izborno v ta namen, da prikrije slabe lastnosti tvarine, s katero je zmešana. Ker je med fabrikami za melaso jako velika konkurenca, se vedno bolj množijo slučajji, da se za spojino z melaso jemljejo tvarine, ki bi se sicer na noben drugi način ne mogle porabiti kot krmilo. Zgodilo se je celo že, da so se rabile v ta namen luskine bombaževega semena, torej stvar, ki še niti za kompost ali gnoj ni prav primerna, pa je tukaj služila za „krmo“. Iz vseh teh razlogov moramo biti pri nakupovanju melase zelo previdni; najboljšje je, če krmimo takozvano melaso, to je, če si delamo melaso sami.

Ravno tako oprezni moramo biti pri klajnem apnu, ki je, kolikor vemo doslej in kolikor so pokazali tozadevni poskusi, nepotrebno. Kjer pa se mora krmiti fosforovokislo apno, tam se naj kupuje samo precipitat, ne pa kostni pepel in enaki surrogati, ki se danes kmetom tako ponujajo in naravnost vsiljujejo.

Kot sleparija pa se nazadnje lahko označi velika množina skrivnih sredstev, ki se kot „živinski praški“ prodajajo pod najrazličnejšimi imeni: sestavljeni so iz mokinih odpadkov, fosforovokislega apna, soli, raznih vegetabilčnih drog, večkrat jim je primešano tudi žveplo i. t. d. Njihov učinek je večkrat zelo dvomljiv, lahko pa, posebno pri molzni živini, tudi naravnost škodljiv. Cena takih preparatov ni v prav nobenem razmerju z njihovo vrednostjo in stroški pri njih izdelovanju. Da so ti praški tako zelo razširjeni, to se da razložiti iz stare resnice, da so nepoučeni ljudje najboljši kupci in pa iz dejstva, da imajo naše postave, ki sicer kar mrgolijo raznih prepovedi, ravno proti takim stvarim neverjetno široko vest. A ko bomo dobili novo živinozdravsko postavo, se bodo te stvari že odpravile, saj je za to že davno čas.

Vkljub vsemu temu pa je pri kupovanju dovolj prilike, da prodajavec, oziroma agent oškodi kupca in zato morajo kmetovavci pri kupovanju krmil vedno paziti. Posebno je to dolžnost malih posestnikov, ki imajo največ posla z agenti in ki morajo v prvi vrsti zahtevati, da se ustvari postava za promet z močnimi krmili, kakor jo imajo druge dežele, na primer Amerika, Angleška, Francoska in Belgija. Taka postava bi morala siliti v to, da bi bilo vsako tako krmilo točno označeno, to je, da bi bilo resnično povedano, iz česa je sestavljeno in koliko je vsake sestavine, posebno rastlinskih in živalskih redilnih snovi v njem. Dokler pa nimamo take postave, si mora kupujoči kmetovavec sam pomagati, ne sme nič kupiti, ne da bi se mu vsebina garantirala, mora narediti pismeno kupno pogodbo in biti bolj ko doslej v zvezi s kmetijskimi kemičnimi poskušališči. Najboljšje pa je, če se vsa taka krmila kupujejo s posredovanjem c. k. kmetijske družbe ali Zveze gospodarskih zadrug. Naredi.

Breje prasice.

V veliki meri je uspeh naše svinjereje odvisen od primernega krmljenja in gojenja brejih prasic. Veliko število neuspehov, pritožbe o zvrženju in poginjanju praset in njih težavni vzreji izhajajo v veliki meri od tega, ker nismo breje prasice primerno krmili in gojili. Prava resnica je, da se začne vzreja praset že od tistega časa, ko smo prasico pripustili.

Prve tedne, odkar je prasica bila pripuščena, se težko reče, ali je že breja. Če se več ne goni, kar bi se morala zopet po treh tednih, še to ni zanesljivo znamenje, ker se fine, plemenite pasme svinj, posebno one, ki postajajo debele in stoje mnogo v hlevu, večkrat po mnogo tednov, celo po 2 do 3 mesece ne gonijo.

Navadno se pri breji prasici obnašanje popolnoma spremeni; prasica postane bolj mirna in bolj žirovna. Hlapci, ki opazujejo svojo živad dobro in jo dobro poznajo, spoznajo že čez nekoliko tednov iz teh znamenj popolnoma zanesljivo, da je prasica obrejena. Navadno pa se čez 2 meseca prasici život že tako razširi, da lahko tudi nevajeno oko spozna brejost. Nekako 3 tedne pred porodom prašičkov prasici seski tako močno

nabreknejo in se napnejo, da ni več nobenega dvoma o brejosti.

Najlaže in najbolj varno se obrejšjo one prasice, ki se pasejo in sploh one, ki se naravno krmijo in ki se lahko mnogo gibljejo na prostem. Suha in surova piča nam je skoro vedno zanesljivo jamstvo, da bo svinja obrejena. Za breje prasice pa je najboljše, če se še dalje pasejo ali če se lahko vsaj dovolj prosto gibljejo pod milim nebom.

V takem slučaju se zaplodek lepo razvija in mlečne žleze se nič neugodno ne izpremene; zavrže taka prasica skoro nikdar in sploh se pri takih prašičkih še tedaj, ko so že odstavljene, pozna ugodni vpliv naravne reje prasice.

Navadno pa ljudje menijo, da za brejo prasico ni ugodno, če se mnogo giblje na prostem in jo zato drže vedno zaprto v hlevu. To mnenje in ravnanje pa je popolnoma napačno. Vsled tega prasica odebeli, seski se ji nepravilno razvijejo, mleka je manj, praseta pa so nenaravno velika, tako da prasica težko povrže. Ker se prasica ni mogla gibati, ima ohlapne mišice, tako da ne more lahko povreči. Vsled tega ima velike bolečine in to je pogosto vzrok, da prasica praseta raztrga.

Breja prasica pa ne potrebuje gibanja samo v poletju, ampak tudi po zimi; opoldne se lahko, če je vreme solnčno in lepo, na vsak način giblje nekaj ur na prostem. Bati se ni treba, da bi se prehladila, to se bo tem manj, če jo izpuščamo vsak dan, tako da je na to že navajena.

Če so prasice navajene ena na drugo in jih je več v eni staji, potem jih lahko pustimo do kakih 14 dni pred porodom skupaj. Staja pa mora biti dovolj velika in imeti suho ležišče, da živali nimajo stiske. Za povrženje se izbere najboljše, najbolj svetla, mirna in topla staja. V temni staji prasica lahko praseta stisne. Po noči se mora staja razsvetliti.

Kakor pravilna reja in gojenje, tako je velike važnosti pri prasici tudi pravilna piča.

Ko zaplodek v prasici raste, jemlje za to potrebno hrano od matere, to pa mu je mogoče le tedaj, če se pravilno hrani. Pred vsem moramo paziti, da prasice ne pitamo enostransko na debelost, ker se sicer prasica izpita, prašički pa zaostanejo v razvoju. Ravno tako napačno je tudi nezadostno krmljenje ob tem času. Vsa piča, ki jo dajemo prasici ob tem času, mora biti pred vsem popolnoma zdrava, nepokvarjena in sploh za svinje prikladna. Pred vsem ne smemo dajati krme, ki je prestana, plesniva ali kakor koli izkvarjena, ker sicer prasica rada in lahko zvrže. Tudi je škodljivo krmiti svinje samo s krompirjem in belo repo, ker ima ta piča preveč vode in premalo redilnih soli in apna. Pač pa je dobra vsaka vrsta zelene piče, posebno če ji dodamo ovsa ali ječmena. Po zimi dajemo namesto zelene krme senski zdrob (pa ne steri!) ali fino zrezano deteljo, malo poškopljeno z vodo in pomešano z otrobi, zdrobljeno ržjo, potem rono, peso in sploh korenje vsake vrste. Samo po sebi se razume, da morajo svinje imeti dovolj vode za pitje. V okolu pa naj ima priliko, da dobi oglje, pepel in razpadlo zidovje. S tem si pribiramo drago klajno apno ali kreda. Kri, meseni odpadki ali kaj enakega pa se ne sme krmiti, ker bi potem prasica trgala prašičke.

Na vse to pa moramo, če hočemo dobiti dobre svinje in imeti uspehe pri svinjereji, paziti, še predno so prašički povrženi; kdor začne šele takrat, ta pride prepozno. pl. Naredi.

Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

743. seja dne 10. januarja 1911. Začetek ob 10. uri predpoldne.

(Konec.)

S pomočjo teh podpor in zneskov, ki so jih dale stranke same, se je pri Zvezi kupilo 6768 kg mešanice travinega semena in oddalo: na Gornje Štajersko 2673 kg, na Srednje 1995 kg, na Spodnje Štajersko pa 2100 kg. Iz vposlanih prašalnih pol se da posneti, da je vlažno vreme ugodno vplivalo na razvoj nasevov in da so bili vsi, ki so se udeležili teh poskusov, z uspehi zadovoljni. Če posnamemo podatke teh številnih poročil, potem lahko rečemo, da se je izvršena akcija za pospeševanje pridelovanja krme popolnoma posrečila in da je vredna posnemanja in priporo-

čanja. Z ozirom na vse to priporoča poročavec, naj se sprejmejo naslednji predlogi:

1. Osrednji odbor blagovoli vzeti poročilo o subvencijskem pospeševanju pridelovanja krme v letu 1910 z odobravanjem na znanje.

2. Ta akcija se naj nadaljuje tudi še v letu 1911 in se naj takoj razpiše v družbinem glasilu. Subvencionirana površina se določi na $\frac{1}{2}$ —2 joh; subvencija se naj daje samo tedaj, če se izpolni primerna prašalna pola, sicer se naj prošnik z reverzom obveže, da bo prejeto podporo vrnil.

3. Če državni prispevek 5000 K za izvršitev te akcije v tem letu ne bo zadoščal, se naj zaprosi pri visokem c. k. poljedelskem ministrstvu in visokem deželnem odboru iz izredne dotacije za pospeševanje živinoreje v znesku 377.000 K prispevek 10.000 K v ta namen.

4. Vsi posestniki, ki dosedaj še niso vrnili poslanih prašalnih pol o uspehu subvencionirane pridelovanja krme, se naj znovič pozovejo z grožnjo, da se bo v teku določenega roka (največ 14 dni) plačana subvencija s pomočjo politične oblasti izterjala, če ne bodo izpolnili prašalnih pol, za kar so se z reverzom obvezali.

Predlogi so bili sprejeti.

b) Poročilo o uspehih poskusov s sajenjem cikorijske, kolikor se dajo posneti iz prašalnih pol, v poslanih od podružnic.

Poročavec član O. O. Klammer odkrito obžaluje, da se je med 38 na Srednjem in Spodnjem Štajerskem poprašanimi podružnicami o tej stvari izreklo samo 7 (med njimi 3 neugodno), dočim 31 podružnic sploh ni poslalo nobenega odgovora. Vkljub temu neugodnemu uspehu meni poročavec, naj se ta akcija ne opusti in sicer posebno z ozirom na ugodne uspehe pri poskusnem sajenju, o katerih podrobno poroča. Zato priporoča, naj se sprejmejo naslednji predlogi:

1. O. O. naj stopi v zvezo s tvrdko Henrika Francka sinovi v Zagrebu, ki se naj za slučaj, da se ji garantira površina 3—500 ha pridelovanja cikorijske, obveže, da bo v kakem primernem kraju Štajerske ustanovila sušilnico.

2. Naj se poizvejo vozninski nastavki za cikorijsko korenje v vagonih od vseh v poštev prihajajočih podružnic do Vuhreda in do Zagreba, da se poizve, v katerih krajih in pri katerih podružnicah bi se sajenje cikorijske plačalo.

3. One podružnice, ki so pripravljene, delati poskuse s sajenjem cikorijske, se naj pozovejo, da naj s tem še letos začnejo. Dobro bi bilo, če bi se v družbinem glasilu priobčilo primerno vabilo. Tudi bi kazalo, če bi se podružnicam dala potrebna, pač ne velika množina semenja za poskuse brezplačno na razpolago.

4. Ob času žetve se naj da tem poskušavcem na razpolago plug za rovanje cikorijske.

5. Poskušavcem se naj dajo navodila in nasveti glede pridelovanja cikorijske.

Vsi predlogi so bili sprejeti.

e) Poročilo o poskusnem sajenju krompirja na Češkem.

Poroča član O. O. baron Ecker.

Poročavec poda pregled o teh poskusih, omenja posebno ugodne in plodne vrste in predlaga v imenu odseka, naj stori O. O. vse potrebno, da se bodo tudi pri nas v letu 1912 lahko vršili taki poskusi.

Predlog je bil sprejet.

f) Nadalje priporoča dr. Hotter, naj se uspehi poskusnih sajenj priobčujejo in zato se naj visoki deželni odbor naprosi, naj se o poskusnih sajenjih, ki jih prirejajo razni deželni kmetijski zavodi, v družbinem glasilu poroča.

Predlog je bil sprejet.

Od glavnega tajnika prečitano poročilo knjigovodstva o računih pri akciji za pospeševanje pridelovanja krme v letu 1910, ki kažejo 12.713 K 02 v izdatkov in 116 K 53 v preostanka, se vzame z odobravanjem na znanje in sklene poslati Zvezi gospodarskih zadrug znesek 11.583 K 37 v.

4. Zapisnik c. k. železniškega ministrstva o osnutku mednarodno določenega enotnega prometa za osebe in blago.

Poroča član O. O. Sutter.

Poročavec govori o novostih v §§ 4, 17 in 28 zapisnika o mednarodni ureditvi osebnega in blagovnega prometa, po katerih morajo železniške uprave imeti na končnih postajah dovolj vozovna razpolago; da se lahko z doplačilom brez po-

sebne pristojbine prestopi tudi med vožnjo v višji razred, da se prtljaga pri velikih mednarodnih vlakih revidira na vlaku ali na postaji določitve ali pa eventuelno na zadnji prehodni postaji in končno, da lahko potnik odda svojo prtljago na kaki postaji, ne da bi tam tudi izstopil.

Se vzame na znanje.

Dodatno k temu poroča referent o predlogih, ki jih je stavil in ki so bili sprejeti v zadnji seji železniškega sveta in sicer:

1. O predlogu glede hitrejšega prometa na Wechselski železnici, ki ga je stavil v prejšnji seji železniškega sveta, ki pa ga železniško ministrstvo ni upoštevalo in ki se je sedaj znovič predložil imenovanemu ministrstvu;

2. glede razširitve železniškega prometa med Gradcem in Zelenim Travnikom;

3. glede vlaka št. 136 med Aspangom in Friedbergom, ki naj vozi v Fürstenfeld vsaj vsaki teden enkrat.

Poročilo se vzame na znanje in predsednik se zahvali poročavcu za njegov trud v železniškem svetu.

5. Nato se O. O. posvetuje in reši prošnji za sejem občin Preding in Št. Ilj pri Velenju (poročavca člana O. O. Edelsbrunner in Robič), oziroma se sklene, priporočiti visoki c. k. namestniki, naj prošnji občine Preding ne ugodijo, občini Št. Ilj pri Velenju pa dovoli zvišati sejmsko stojnino za 50%.

6. Mnenje visoki c. k. namestniki o prošnji Gvidona Grubitscha, naj se mu koncesionira zasebna posredovalnica za trgovino.

Poroča član O. O. Zweifler.

Glavni tajnik prečita od poročavca vpslano poročilo in predlog, in priporoča, naj se sprejme. Člani O. O. dr. Klusemann, v. Dehne in Robič so iz načelnih vzrokov proti podelitvi koncesije. Glavni tajnik zastopa mnenje poročavca in kmetijske podružnice v Mariboru. Pri glasovanju je bil predlog poročavca zavrnjen.

7. Podružnica Št. Ilj v Slov. gor. stavi predloge glede pomnožitve kmetijskega delavstva.

Poročavec član O. O. Reitter za informacijo O. O. tozadevne predloge podružnice v Št. Ilju in govori potem o načinu, kako nekatera mesta zdravijo notorične pijance. V interesu obrtnega stanu bi želel poročavec, da bi se kaznjenci v večji meri rabili za kmetijska dela. Najdenčki se itak že oddajajo kmetom. Poročavec meni, da ni mogoče izvesti predloga podružnice v Št. Ilju, naj se v mestih nepotrebne delavske moči s primerno gospodarsko politiko mest kolonizirajo na deželi. Kakor stvari danes stoje, bo treba začeti v ljudski šoli na deželi, mladini bo treba vzgojiti ljubezen do kmetovstva in rodne grude in poskrbeti za to, da se ta ljubezen po šolskih letih ne bo izgubila.

Poročavec predlaga, naj se nasveti podružnice v Št. Ilju vzamejo na znanje, a ne ve staviti predloga, kako bi se naj ti predlogi poslovno dalje obravnavali.

Predlog je bil sprejet.

8. Poročilo o delovanju osrednjega konjerejskega sveta.

Poročavec I. podpredsednik Ritter v. Plessing omeni, da se je proračun konjerejske uprave zvišal od 5.575.000 na 6.333.500 K, torej za 758.500 K. Postojanka „Dopolnitev konjerejskega materijala“ se je zvišala na 1 milijon; 1. aprila je bilo na razpolago 2366 žrebcev, 183 več ko prejšnje leto in še to število se bo zvišalo. Med 245 žrebci se jih je kupilo 190 doma, 6 na Ogrskem, 2 na Ruskem, 13 na Angleškem in 29 v Belgiji. Noriških je 118, belgijskih 61, vročekrvnih pa 66. Zadržna organizacija in skupna vzreja žrebet sta se močno pospeševali, plemenski okoliši so se končno razdelili. Po tem je na Štajerskem večina žrebcev noriških, le deloma se naj nastavijo tudi belgijski in vročekrvnih žrebci srednje in lažje rasti. Končno je vendar prodrlo načelo, da je treba gojiti domače noriške žrebce, ki bodo v bodoče imeli v 12 kronovinah večino; stremelo se bo za tem, da bodo žrebci težki 700—800 kg, kobile pa 600—700 kg. Da se bodo plemena lepše izenačila, se naj ustvarijo plemenska vzrejališča in naj se uvede potovalni pouk. Okrajja Brežice in Ljutomer bosta dajala za domobranstvo ježne konje in za topništvo ježne in vprežne, v Mariboru pa bo komisija državnega vojnega ministrstva asentirala srednje noriške konje za nošo po gorah.

Sprejel se je predlog glede cene remont. Član O. O. Januschke pozdravlja dejstvo, da so noriški konji sedaj dosegli zasluženo pozornost in opozarja na zasluge, ki si jih je v konjerejskem svetu stekel za to stvar gospod podnačelnik Ritter von Plessing in predlaga, naj se mu za to prizadevanje izreče zahvala O. O.

Poročilo poročavca se vzame na znanje in nato se mu od predsedstva izreče zahvala za njegov trud za povzdigo reje noriške pasme.

9. Poročilo in predlog družbinega tajništva glede izdaje družbinega koledarja.

Izvršuje sklep O. O. z dne 10. januarja 1910 poroča glavni tajnik, da so bile priprave za izdajo takega koledarja tako obsežne, da koledar za leto 1911 še ni mogel iziti. Za koledar, ki bi naj izšel v letu 1912, pa so sedaj priprave s proračunom vred končane, tako da jih lahko gospodi člani O. O. posnamejo iz razpoloženega prospekta. Glavni tajnik predlaga, naj se predloženo vsebinsko kazalo in proračun odobri in naj se nadalje sklene, da se sotrudnikom trajno zagotovi 50% vsakokratnega kosmatega dobička, ostala polovica pa naj ostane družbi. V slovenskem jeziku se bo izdal tak koledar šele tedaj, če se bo pokazalo, da se bo plačal, v prvivrsti, če bo toliko prebitka, da bodo izgube nemogoče in da se bodo sotrudniki lahko plačali. Glede izdaje žepnega koledarja predlaga tajništvo, naj se najprej počaka uspeh velikega koledarja, o katerem se bo lahko poročalo v letu 1912 in šele potem bo mogoče govoriti o izdaji malega, priročnega žepnega koledarja.

Predlog je bil sprejet.

10. Krajni šolski svet pri Sv. Blažu prosi za podporo in knjige za svojo šolo za nadaljevalni kmetijski pouk.

Poroča glavni tajnik.

Ker je nadaljevanje kmetijske izobrazbe v tem odloženem kraju jako težavno, predloži glavni tajnik, naj se tej prošnji izjemoma ugodijo in naj se v ta namen za nakup knjig in učil vzame iz obresti ustanove nadvojvode Ivana enkratni znesek 100 K. Tudi se naj brezplačno pošlje en izvod kmetijskega knjigovodstva z navodilom vred.

Predlog je bil sprejet.

11. Sklepanje o prošnji občine Ljubno v Savinjski dolini za ustanovitev kmetijske podružnice v Ljubnem.

Poroča glavni tajnik.

Ker je gospod potovalni učitelj Franc Gorican z uspehom posredoval pri posvetovalnem zborovanju in je že 92 kmetov naznanilo svoj pristop in plačalo udnino, ker sosednje podružnice ne ugovarjajo ustanovitvi te nove podružnice, zato predloži poročavec predlog, naj se prošnji za podružnico v Ljubnem ugodijo, s pridržkom, da mora občni zbor kmetijske družbe to ustanovitev potrditi in odobriti.

Naznanila.

Vsled poročila in predloga družbinega knjigovodstva sklene O. O. ugoditi prošnji gospoda deželnega nadzornika Martina Jelovška, da mu ni treba vrniti predjema 120 K, ki ga je dobil za to, da je lahko obiskal potovalno razstavo nemške kmetijske družbe v Hamburgu, to pa iz tega vzroka, ker gospod nadzornik jako plodnosno deluje kot strokovni poročavec za svinjerejo.

Prošnji c. k. nadzornika za sadjerejo Lichanskega v Lvovu, naj se mu prepusti od družbe založena knjizica „Obsternte und Obstversand von Brüdern“, se ugodijo in se sklene, posoditi mu klišeje za slike, če plača za vsakega 2 K.

Sklepa se o rečeh, ki se naj dajo za žrebanje, oziroma odobri se, kar se je že dalo v ta namen podružnicam na razpolago. Na Spodnjem Štajerskem so dobile podružnice: v Št. Jurju ob juž. žel. 25 K za nakup drobnega poljedelskega orodja, podružnici pri Sv. Jurju ob Ščavnici 6 požiralnikovih cevi (ki so se že odposlale), podružnici v Žalcu prispevek 30 K (že odposlan), v Sevnici 3 troakare in 8 požiralnikovih cevi in podružnici v Lučah prispevek 40 K za nakup drobnega poljedelskega orodja. Na znanje se vzame državna podpora v znesku 600 K za kmetijsko knjigovodstvo, nadalje dopis c. k. deželne finančne direkcije o pritožbah pri nakupu soli v grudah in kockah in dopis prezidija deželnega odbora, s katerim se brezplačno dá na razpolago za občni zbor kmetijske družbe deželna zbornica; dopis visoke c. k. namestnije glede državne pod-

pore 2000 K dru. Neubauerju za 2 mlekarstva tečaja. Na znanje se vzame dopis c. k. namestnije glede poizvedb o kosanju zemljišč, ki jih vodijo podrejene politične oblasti. Prošnja podružnice v Knittelfeldu za državno subvencijo za cepljenje proti pogostemu zvriganju krav se odda odseku za živinorejo in mlekarstvo, naj se o nji posvetuji in sklepa. Dopis c. k. namestnije, da je iz dotacije za povzdigo živinoreje likvidiranih 30.000 K za nakup bikov in telic, se vzame na znanje, ravno tako podelitev prispevka 800 K za mostno tehtnico v Lembahu. Dopis visokega deželnega odbora, naj se v obilni meri porabijo deželni živinozdravniki v to, da poučujejo ljudstvo o živinskih boleznih in kugah, se vzame z zahvalo na znanje.

Predlog člana O. O. dra. Leuschnerja, naj se brežiški župan na občnem zboru kmetijske družbe kot dolgoletni član odlikuje s srebrno družbino kolajno, se vzame na znanje in sklone se sklepati o tem na prihodnji seji, ko se bo govorilo o odlikovanjih skupno.

Predlog člana O. O. Czeickeja, naj se subvencionirajo 4 desinfekcijski aparati, se zabeleži; sklepalo se bo o njem, ko bo sploh govor „o subvencioniranju orodja in strojev“.

Glede prošnje člana O. O. Murse, naj se neizterljiva članarina odpiše, obljubi predsednik, da bo dal narediti točne izkaze in da se bo prošnji po možnosti ugodilo.

Ker proti zapisniku zadnje, 742. seje, ni nobenega ugovora, ga predsednik proglasi za odobrenega, določi prihodnjo sejo na dne 14. februarja in zaključi 743. sejo.

Zborovanja podružnic.

— **Ljubno**, 18. februarja 1911. Vabilo. Dne 5. marca 1911 ob 12. uri opoldne se vrši na Ljubnem v dvorani nove šole ustanovni shod tukajšnje kmetijske podružnice s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav navzočih od predsednika osnovalnega odbora; 2. predavanje odposlanca c. k. kmetijske družbe, gospoda tajnika Holza, o bistvu in namenu kmetijske organizacije; 3. sprejem novih udov proti istočasem vplačilu pristopnine po 3 K; 4. volitve a) predstojnika podružnice, b) odbora, c) morebitne ožje volitve odbora; 5. razni nasveti. Ker je shod, kakor je iz dnevnega reda razvidno, zelo važen, za to se vsi kmetje posestniki, posebno pa vsi člani podružnice s tem uljudno vabite, da se ga za gotovo in točno udeležite. Ermenč l. r.

— **Št. Iij v Slov. gor.** Šentiljska podružnica c. k. kmetijske družbe priredi v nedeljo 5. marca 1/23. uri popoldne poučno zborovanje v gostilni gosp. Alojzija Wratschka pri Sv. Juriju ob Pesnici. Predava strokovni učitelj gosp. Jentsch iz mariborske vinorejske šole o pridelovanju krme in živinoreji. Radi važnega predmeta prosimo p. n. člane in kmetovavce sploh k mnogoštevilnem posetu.

Iz podružnic.

— **Sv. Jurij ob Ščavnici.** Naša podružnica c. k. kmetijske družbe štajerske je priredila meseca januarja l. l. tri izredne občne zборе in eno redno odborovo sejo. Pri zborovanjih se je razpravljalo o strokovni izobrazbi in organizaciji kmetijskih slojev, o vinarstvu, sadjereji, o pomenu zboljšanja govejskega in svinjskega plemena ter pomenu ženske izobrazbe pri živinoreji in zlasti svinjereji. Odborova seja je sklepala o predlogih za glavno skupščino in drugih podružnice se tikajočih zadev. Prvo zborovanje se je vršilo pri gosp. Fr. Kavčiču v Stavenšencih dne 15. januarja ob povoljnem obisku. Sicer je bilo želeti živahnejše udeležbe, pa veselo je, da so navzoči bili vneti za dobro stvar. Po poročilu načelstva o delovanju v preteklem letu se je govorilo o kmetijski organizaciji in sadjereji. Ker je podružničin načelnik bil zadržan, da bi vodil zborovanje, ga je nadomeščal tajnik ter dal navzočim pregled čez celo letno delovanje podružničino; vsak izmed navzočih pa naj bo prepričan, da so taki uspehi mogoči edino le pri združenem nastopu

vseh enakomislečih; podružnica ima radi tega velevažen pomen in želeti je, da pristopijo ne le kolikor mogoče mnogoštevilno, ampak vsi kmetovavci v organizacijo c. k. kmetijske družbe, da čim prej omogočijo doseči zaželjene uspehe našega kmetijstva; ravno kmetovavcem je skupno in složno delovanje in nastopanje potrebnejše, nego kateremu drugemu stanu, s tem storimo le dolžnost svojo napram samim sebi in rodni grudi naši. Z velikimi koraki drvi naprej tok časa; nikdo pa ni tako daleč za njim, kakor ravno naš kmet. Vedno menjava čas svoj obraz, hiteč mimo nas in če ga prezremo pogledati, če preslišimo, kaj nam pravi — zaostajamo. Napredku drugih stanov kmetje nismo pripisovali dovolj važnosti; šele posledice, in sicer za nas kmete neprijetne posledice industrije in trgovstva so nas začele drezati iz spanja, nam odpirati oči; nimajo pa vsi enakega spanca; nekateri skoči hitro po koncu, zopet drugi si dolgo premišljuje, se stega na vedno bolj trdem in mrzlem ležišču; na vse zadnje bo pa moral vendar le vsak začeti misliti, kako se rešiti. Ta napredek nekmetijskih slojev ima sumljivo sličnost s povodnijo. Zato se bo tisti kmetovavec, ki se bo predolgo obotavljal, rešil čim dalje teže. Ni naš namen, kmetijsko družbo staviti ljudem pred oči kot edino rešiteljico kmetijskega stanu, toda dejstvo je, da je ta družba za večino koristna bolj nego bi utegnil kdo misliti. Prejšnje postranske zasluzke odvezemajo kmetom dan za dnem železni konji, dirjajoči in sopihajoči iz kraja v kraj, visoki dimniki, ki spuščajo svoje kadilo proti nebu in kakor že je na tem ljubem svetu, doseže le tisti sredstev za več ali manj prijetno življenje, ki podpira svojo telesno delo z razumom, ki zasleduje in izkorišča vsaj napredek drugih. Leta 1848 se je rešil kmet tlake. Toda velik del našega kmetijstva ni umel pravega pomena te osloboditve. Čutil se je le razbremenjenega, toda prezrl je, da mu ta samostojnost nalaga skrbeti za samega sebe, braniti se proti slojem, ki so bili več ali manj že vajeni prostosti in skrbeti za svoj dobrobit, ne oziraje se na katere stroške. Kmetu je ostala v krvi še stara notranja nesamostojnost in nič ni čudnega, če je sin delal po naukih svojega očeta in učitelja ob jednem naprej po stari navadi. Sicer je prav lepo varovati in ceniti navade in običaje svojih skušenih prednikov, toda le tedaj, če nam niso v škodo. Kar je v resnici dobro, ostane vedno tako, kar pa ni, se mora zboljšati in s tem se proti svojim častitim prednikom ne bomo prav nič pregrešili. Napredek industrije ima za kmeta, ki še danes ne pojmi prave vrednosti svoje podedovane rodne zemlje, to slabo posledico, da mu odvzema delavske moči, ker si je industrija po treznem preračunanju in s složnim nastopanjem pridobila možnost delavce boljše plačevati nego kmet; to ga mori in mu dela težkoče, ki se bodo le takrat mogle ublažiti, ko se bo naše ljudstvo naučilo ceniti vrednost kmetijskega stanu in vrednost industrije, ko bode prišlo do prepričanja, da ima narod, opirajoč se na krepek kmetijski, stan trdnejšo in zanesljivejšo bodočnost nego industrijski; le takrat, ko bodo naši sloji spoznali, da je vpliv kmet-

skega dela mnogo žlahtnejši, nego če v tovarnah ljudje še toliko denarja zaslužijo, ki nima ne obstanka ne zaželjenega uspeha za življenjsko zadovoljnost in to že zaradi tega ne, ker se kmetu, če ga zapuščajo delavske moči, podraži pridelovanje hrane, brez katere ne more živeti niti industrija sama; če pa se upotrebljajo pridelki tujih dežel, pa uničimo našega kmeta in postanemo odvisni od tujih krajev in na vse zadnje bo odklenkalo tudi industriji, če ne bo odjemavcev kmetov za njene pridelke in se bo vsakdanji kruh moral uvažati čez mejo še morebiti za vse dražji denar, nego dandanes. To početje mora res s strahom obdajati ne le kmeta, ampak vse, tudi nekmetijske sloje. Prepričanje, da se vsa življenjska sreča celokupnosti vrtili okoli kmetijskih slojev, dobiva dan za dnem jasnejšo obliko.

V prvi vrsti je pa želeti, da to spozna naš kmet sam. A kajti proti slepim nasilnostim posameznik ne zmore ničesar. Zato je treba, da se vzdramimo, da se združimo, da se izobražamo in sprevidimo, kje in kako je mogoče pomagati najprej in najizdatneje samemu sebi in s tem narodu in državi. Kmetijska družba si je postavila zadačo, da z vsemi mogočimi sredstvi dela na to, da se uresniči plemeniti načrt, vzdržati prepotreben in nad vsemi stanovi vzvišeni kmetijski stan. Samo s pristopom in letnim malenkostnim prispevkom omogočimo vsak po svojih skromnih močeh, da se dajo našemu kmetu sredstva na razpolago, ki so neizogibno potrebna za vzdržitev celega stanu. Pomagal nam ne bo nikdo drug, če si sami ne bomo pomagali; pomagati si pa moramo gmotno in duševno. Kajti le tisti nekaj velja, ki ima potrebno v žepu in potrebno v glavi; kmetijska družba pa ima namen ne samo po močeh odgovarjati tema dvema zahtevama, ampak v svesti si, da rodi le sloga pravo moč, zbira dosedaj raztresenemoči. Čudno — da nič kaj vesel pojav ni, da se dajo posamezniki le še pregovoriti povečati silo, ki pride v dobro vsem pri skupnih težnjah kmetijskih, pa še čudnejše je, če kdo misli, da je namen c. k. kmetijske družbe ta, da deli samo raznovrstne podpore v denarju ali čem in ko zapazi, da to ni glavni namen, in da kmetijska družba ne zna čarati, da obrne hrbet. Družba sicer z izgubo takih članov ne izgubi mnogo, toda žalostno je za kmetijsko stvar samo, da se najde tu pa tam še tak „član“. V prvi vrsti je namen družbe učiti svoje člane plavati, ne pa izpustiti vode, kojo potrebujemo zopet neobhodno na drugi strani v občo kmetijsko korist. Samopomoč ima oni blagoslov, ki nas navdaja s samozavestjo in ki nas spodbuja k nadaljnjemu napredku; ko nam se vcepi prepričanje, da se je kmetu treba mnogo, mnogo učiti, le takrat se bo moglo reči, kmetijski stan je v pravem tiru do boljše bodočnosti!

Na to razpravlja dalje gosp. potovalni učitelj A. Pirstinger in omeni, da kmetu vse moledovanje in pritoževanje o slabih časih ne pomaga iz škripcev; le če se združi in svojim težnjam v imenu cele stanovske zveze potom c. k. kmetijske družbe uravna pot do merodajnih krogov, le tedaj sme računati, da bo uslišan. Na posameznika se pa le malo — ali prav

nič ne ozira. Zato pa pri kmetijskih zborovanjih ni razlike med posamezniki in je tudi ne sme biti; naj si je kdo ubog ali bogat — stanovsko smo vsi enaki. Ni pravilno, če išče kdo pri združitvi, zlasti pa pri podružnici nepravilni dobiček. Kmetijska družba hoče pomagati vsem potrebam, pride pač radi odmerjenih sredstev malo na posameznika; vsekakor pa je bolje to, nego nič. Namen družbe pa je, vzgajati ljudi k samopomoči, ljudem odpreti oči, da segajo po pravih pripomočkih. Omeni na to nič kaj prijetne skušnje, ki so jih letos dobili vinorejci in jih tolaži s tem, da se bodo, če stvar zgrabimo od prave strani, tudi vinorejcem časi zboljšali. Preide na to k sadjereji, povdarja važen pomen te kmetijske panoge. Treba je samo opreznosti pri izberi dreves ter njih sajenju in oskrbovanju. Vsaka vrsta zahteva sebi primerno zemljo in lego, pravilno saditev in zadostno gnojenje. Glavno pravilo za umnega sadjerejca pa je: malo vrst — pa te dobre! Za naše kraje so najbolj priporočljive: 1. štajerski zimski mašanečkar, zlasti za višje in suhe lege; zahteva dobro zemljo in povoljno gnojenje; dobro ga je poškopiti, da se ga ne loti tolinevaren krastavec; 2. veliki renski bobovec se lahko sadi tudi v ravnini in ni občutljiv; jabolko je zelo obstoječe; 3. Baumanova reneta, ki tudi ni občutljiva, jabolko pa obstoječe; 4. kanadski kosmač ali kanada reneta, tudi pariški rambur imenovana, spada v višje lege in se je ne loti prehudo krastavec; 5. kot namizne vrste se priporočajo: ananas kosmač ali ananas reneta, rumeni belfler (lepocvetnik) ali Mecgerjev kalvil; obe vrsti sta zelo priporočljivi in hvaležni kot pritlikovci; 6. prižasti kardinal (plajzenski rambur) je dobro jesensko jabolko. Izmed hrušk priporoča Lojziko avranško, zimsko dekanovko, kot namizno sadje, vajlersko moštnico in tepko pa za mošt, ki se pa naj naredi prej, nego hruške postanejo mehke. Pri kupčiji imajo jabolka seveda prednost pred hruškami. Pri sajanju sadnega drevja se naredé navadno sledeče 3 napake: 1. Oddaljenost od posameznih dreves je premajhna; v vsaj 10 m bi morala znašati; 2. jame se skopljejo navadno premajhne; široke bi morale biti vsaj 2 m in globoke vsaj 60 cm; drevo naj se ne vsadi nikdar globlje nego je bilo v drevesnici ali pred presaditvijo; v jamo pride najprej tratnica, potem gnoj in na vrh slaba zemlja; 3. gnoji se v obče premalo; radi tega pa mora jama biti dovolj široka, da se korenine spočetka v rahlem laže razvijajo. Različni škodljivci se morajo zatreti ob priliki čiščenja dreves. Štrihanje drevja v jeseni vpliva ugodno, kakor spomladno škropljenje pred cvetom s 5% nim dendrinom ali 2% no galico. Po senki košnji je dobro poškopiti z 1% no galico. Nepotrebne veje se naj odžagajo, zlasti če je krona pregosta, če se križajo ali celo drgnejo druga ob drugo. Rane se naj mažejo, toda samo znotraj, pa ne samo skorja; ter ni priporočljiv, pač pa katran. Sadnemu drevju se gnoji že lahko po zimi, bodisi s hlevskim ali umetnim gnojem in tudi z gnojnico; pod krono se skoplje jarek in vanj se zakoplje gnoj; pri tej priliki se je dotaknil govornik tudi rigolanja in obljubil o tem pri drugi priložnosti natančneje razpravljati. Priporočal

je toplo knjižico o priporočljivi zbirki jabolk in hrušk za Spodnje Štajersko, ki se je razdelila po okrajnih zastopih. Več udov je vplačalo udnino in na to se je zborovanje zaključilo.

— **Kozje.** Odbor kozjanske kmetijske podružnice je v svoji seji dne 18. februarja t. l. imenoval za posamezne župnije zaupnike. Ti so: za Buče gospod Alojzij Pečnik, nadučitelj; za Podsredo gosp. Ante Potočnik, učitelj; za Prevorje gosp. Roman Škrbs, župnik; za Polje gosp. Anton Debelak, veleposestnik; za Olimje gosp. Janez Štraus, posestnik in za Zagorje gosp. Jožef Ivačić, posestnik. Gospodje zaupniki se prosijo, da blagovoli vsak izmed njih v svojem okolišu nabirati nove ude ter pošiljati udnino gospodu blagajniku.

— **Šmihel nad Mozirjem.** Tukajšnja kmetijska podružnica je priredila dne 22. januarja v šoli v Mozirju svoj občini zbor. Iz tajniškega poročila se razvidi, da je v teku leta pristopilo 19 udov, svoj izstop pa javilo 13 udov. Na koncu leta je imela podružnica 130 udov. Dopisov je bilo preteklega leta 386. — Iz blagajniškega poročila se razvidi, da je imela podružnica 190 K 60 v dohodkov in 181 K 7 v izdatkov, torej 9 K 53 v preostanka. Gornjesavinjska posojilnica v Mozirju je naklonila podružnici 20 K in gospod R. Pevec, trgovec in posestnik v Mozirju, 20 K podpore, za kar se izrazi obema tem potom za njuno velikodušnost iskrena zahvala. Račun se je pregledal in odobril. — Podružnica je naročila v teku leta svojim udom 370 kg različnih semen, 7 subvencioniranih ovnov jezerske pasme, 3 subvencionirane merjasce, 4 mline za sadje, 40 dreves in 2 vagona rudninskega superfosfata. Nadalje se je razdelilo med ude 18 petelinov. C. k. kmetijska družba v Gradcu je podarila podružnici 40 K subvencije za nakup 1 travniške brane. Udje podružnice imajo sedaj na razpolago 4 travniške brane, 1 trijer in 6 drevesnih škropilnic. To poročilo se je vzelo z zadovoljstvom na znanje in se je načelstvu izrekla zahvala za tako občekoristno poslovanje. — Gosp. Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirju, je potem predaval o sadjarstvu. Povdarjal je neizmerno važnost umnega sadjarstva za naše planinske kraje, ter je vzpodbujal navzoče, da se te tako koristne kmetijske stroke z vso vnemo poprimejo. Kako lepe in naravnost nepričakovane dohodke nam sadjarstvo obeta, priča gotovo tudi to, da se je letos samo tukaj v Mozirju izplačalo 24.000 K za sadje in da je vsak, ki je imel le količkaj sadja, sprejel zanj lepe denarje. Ko pa se bode sadjarstvo še bolj razvilo, potem bode prinašalo lepe dohodke in se bode lahko imenovalo največji blagoslov našega kraja. Nadalje je potem opisal in pokazal tiste sadne vrste, katere on smatra na podlagi mnogoletnih skušenj kot najboljše za naše planinske kraje. Ta svoj jako zanimiv in stvaren govor je sklenil s pozivom, da se vsi, katerim je pri srcu napredek kmetijstva in prospah občega blagostanja, kar najtesneje oklenejo kmetijske družbe, kar bodo pokazali posebno s tem, da pristopijo v največjem številu kot udje h kmetijski podružnici, ter se tudi njenih zborovanj udeležijo. Čim več bode imela podružnica udov, tem večji bo njen vpliv in tem več podpore se ji bode podelilo. — Kot delegata za letošnje glavno zborovanje c. k. kmetijske družbe v Gradcu se določita J. Pušenjak, šolski vodja v Šmihelu in Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirju.

Fr. Praprotnik,
tajuik.

J. Pušenjak,
načelnik.

Opozorjanje.

Današnja številka ima letak kot prilogo in prosimo, da se ne prezró navodila združenih fosfatnih tovarov v Berlinu SW. 11 pri pomladanskem gnojenju.

Za zapomnitev

vsaki previdni gospodinji je, „**Franck s kavinim mlinčkom**“! Cenjena gospodinja pazite na to, da ne bode radi ponaredb oškodovani! 475/10-4

Tržna poročila.

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 13. februarja do 19. februarja 1911. Pripeljalo se je 58 vozov s 530 metriskimi stoti sena in 42 vozov s 340 metriskimi stoti slame, in je bil slabše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile nasledne: Seno, kislod K 4.— do K 6.30, sladko od K 4.40 do K 6.50; ržena slama od K 4.80 do K 5.60; pšenična slama od K 4.60 do K 5.40, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K 4.— do K 4.50.

Sejem z rogato živino dne 23. februarja 1911. Prignalo se je 207 volov, 84 bikov, 125 krav, 5 živih telet, in — konj pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Gornje Štajersko: 33 volov, 4 bike, 11 krav, — telet; Predarlberško: 7 volov, — bikov, — krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Češko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 55 krav, — telet; Italija: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže. Klavni voli, tolsti od K 94.— do K 106.— (izjemoma K 110.—), poltolsti od K 82.— do K 92.—, suhi od K 72.— do K 80.—; voli za pitanje od K —.— do K —.—; klavne krave, tolste od K 72.— do K 84.—, poltolste od K 58.— do K 70.—, suhe od K 52.— do K 58.—; biki od K 80.— do K 98.—; dojne krave do 4. teleta od K —.— do K —.—; črez 4. tele od K —.— do K —.—; breje od K —.— do K —.—; mlada živina od K 82.— do K 102.—.

Sejem klavne živine dne 24. februarja 1911. Zaklana živina: 682 telet, 2579 svinj, 110 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.34 do K 1.46; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.48 do K 1.56; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.34 do K 1.42; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.48 do K 1.52; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.30 do K 1.40; mesne svinje od K 1.28 do 1.44, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.76 do K —.80; kozlički in jagnjeta od K 8.— do K 12.—.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	12	—	10	—	950	9	—	850	10	—	—	—
Ormož ...	50	11	—	9	—	950	9	—	725	950	—	—	—
Gradec ...	50	1275	—	925	—	950	1067	—	788	850	—	—	—
Ljubno ...	50	1250	—	875	—	9	1025	—	750	—	—	—	—
Maribor ...	50	11	—	8	—	925	975	—	8	850	—	—	—
Ptuj ...	50	1125	—	850	—	10	11	—	750	8	—	—	—
Inomost ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec ...	50	2250	—	1825	—	—	1750	—	1720	—	—	—	—
Ljubljana ...	50	1175	—	850	—	850	940	—	7	9	—	—	—
Pešt ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd ...	50	1140	—	945	—	9	10	—	770	—	—	—	—
Dunaj ...	50	11	—	910	—	929	926	—	6	—	—	—	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislod		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	10	—	11	—	250	2	—	240	180	—	—	—
Ormož ...	50	9	—	13	—	5	—	—	450	320	—	—	—
Gradec ...	50	950	—	15	—	545	—	—	515	520	—	—	—
Ljubno ...	50	—	—	18	—	4	—	—	350	325	—	—	—
Maribor ...	50	8	—	1150	—	275	—	—	—	250	—	—	—
Ptuj ...	50	9	—	1150	—	380	—	—	310	360	—	—	—
Celovec ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(Nadaljevanje na strani 43.)

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z. o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Poročila glede blagovnega pridelka.

1.

Cenovnik umetnih gnojil za leto 1911.

Splošni pogoji pri naročevanju.

Vse cene so proste, brez obveznosti za spremembo cene alikolikosti, plačljive netto kassa v 14 dneh po prejemu računa nam v Gradcu.

Če se ta plačilni rok prekorači, se zaračunajo zamudne obresti.

Zvezi ni treba, predno izvrši kako naročilo, posebe naznaniti, da se je cena med tem zvišala.

Naročila nam morajo priti vedno od kakega pri nas včlanjenega društva (kmetijske zadruge, posojilnice, c. k. kmetijske družbe v Gradcu), ker naročil posameznih oseb ne moremo izvrševati.

Reklamacije se morajo poslati takoj ko blago pride. Razložek v teži povrne železnica le tedaj, če se je pošiljatev, ko je došla, na železnici uradno stehala. Kot temelj za račun služi vedno teža pri oddaji.

Posiljateve, ki so došle na končno postajo poškodovane, se ali sploh ne smejo prevzeti, ali pa samo pod tem pogojem, če kompetentni železniški urad potrdi na tovrnem listu poškodbo brez vsake klavzule, ker je brez takega potrdila vsaka reklamacija brez uspeha.

Pri pošiljativah, pri katerih se zaračuna tovrnina, se mora tovrni list, kakor hitro je pošiljatev došla, poslati Zvezi.

Reklamacije zaradi pravilnosti naših računov lahko vpoštevamo le v teku 14 dni po prejemu računa. Če se prekorači rok, si zaračunamo 6% zamudnih obresti.

Tomaževa žlindra.

Cena za Tomažovo moko, ki se naroči za leto 1911, znaša po skupni vsebini fosforjeve kisline, s 15 do 20% skupne fosforjeve kisline, kakršen je pač fabrikat, z 80% raztopljenosti v citronski kislini in 75% fine moke:

A. Od železnice v Solnogradu:

V mesecih januar do junija po 32 v za kilogramodstotek skupne fosforjeve kisline.

pri 16% . . . K 512.—	pri 19% . . . K 608.—
" 17% . . . " 544.—	" 20% . . . " 640.—
" 18% . . . " 576.—	

Od julija do decembra pa po 32.5 v za kilogramodstotek skupne fosforjeve kisline.

pri 16% . . . K 520.—	pri 19% . . . K 617.50
" 17% . . . " 552.50	" 20% . . . " 650.—
" 18% . . . " 585.—	

B. Od železnice v Trstu,

za one kraje, pri katerih je Trst kot tovrna baza ugodnejši:

Od januarja do decembra po 33 v za kilogramodstotek skupne fosforjeve kisline:

pri 16% . . . K 528.—	pri 19% . . . K 627.—
" 17% . . . " 561.—	" 20% . . . " 660.—
" 18% . . . " 594.—	" 21% . . . " 693.—

za vagon z 10.000 kg, brutto za netto z vrečo, v vrečah po 100 kg.

Manjše množine ko en vagon oddajamo od naših skladišč. V tem slučaju pride cena za 18% Tomažovo žlindro skupno s stroški za vlaganje na priliko:

	Januar - junij	julij—dec.
od skladišča v Ljubnem	kakih K 6.50	K 6.60
" " " Gradcu	" " 6.90	" 7.—
" " " Mariboru	" " 6.90	" 6.90
" " " Celju	" " 6.80	" 6.80

pri 100 kg z vrečo vred.

Zveza daje svojim članicam (zadruham, društvom, kmetijskim podružnicam), če naročijo umetna gnojila v celih vagonih, pri vsakih 100 metrskih stotih 35 K popusta.

Gnojila pošljemo poljubno od kakega tuzemskega ali inozemskega skladišča ali tvornice.

Voznino mora plačati kupec; večja ali manjša voznina se pri naročevanju v celih vagonih v fakturi zaračuna. Frankatur ne moremo prevzeti.

Drugi pogoji pri nakupu in oddaji bodo izšli v prihodnji številki „Zadruge“, 15. marca 1911.

Vse naročbe se zaračunajo samo in edino le na podlagi teh pogojev.

Kajnit

z 12.4% čistega kalija zaračunamo v celih vagonih z vrečo vred od proge Lindau—Passau pri 100 kg za 3 K 65 v, v manjših množinah pa

od skladišča v Gradcu	kakih K 5.15
" " " Ljubnem	" " 4.80
" " " Mariboru	" " 5.60
" " " Celju	" " 5.65

Kajnit, pomešan s šoto, je pri 100 kg za 20 v dražji.

Kalijevo sol

s 40% čistega kalija z vrečo vred od proge Lindau—Passau stane 100 kg 10 K 80 v, v manjših množinah pa

od skladišča v Gradcu	kakih K 12.15
" " " Ljubnem	" " 11.80
" " " Mariboru	" " 12.40
" " " Celju	" " 12.60

Čilski soliter

100 kg stane v malih množinah z vrečo vred od skladišča v Celju . . . K 26.—

" " " Mariboru	. . . " 26.50
" " " Gradcu	. . . " 27.—

Kostna moka II (razklejena)

s približno 28 do 33% fosforjeve kisline in kakih 1/2 do 1% dušika v vrečah po 100 kg z vrečo vred v celih vagonih od Gradca za kilogramodstotek P₂O₅ stane po 30 v, v manjših množinah od Gradca za kilogramodstotek P₂O₅ pri 100 kg 31 v.

Kostna moka I (razklejena in parjena) s približno 21% fosforjeve kisline in 3 1/2% dušika v vrečah po 100 kg z vrečo vred v celih vagonih stane od Gradca 11 K 20 v, v malih količinah pa 100 kg od Gradca 11 K 75 v.

Kostne moke superfosfat

s 16 do 18% raztopljeve fosforjeve kisline in 0.4% dušika z vrečo stane pro kilogramodstotek fosforjeve kisline od Gradca ali Hrastnika 55 v

Rudninski superfosfat

s 16 do 18% raztopljeve fosforjeve kisline stane pro kilogramodstotek fosforja z vrečo v celih vagonih od Gradca ali Hrastnika 50 v.

Če se naročajo superfosfati kostne moke ali rudninski v celih vagonih, ni treba plačati voznine.

Žveplovokisli kalij

s 50 do 51% v vodi raztopljivega kalija stane 100 kg z vrečo vred od Hrastnika 27 K.

Žveplovokisli amonijak

s kakimi 20% dušika v amonijaku stane 100 kg od Gradca 32 K.

Gnojilna sadra (gips)

a) „Vorderbrühler“ (modra) 100 kg od železnice Mödling z vrečo, samo v celih vagonih, 2 K 76 v;

Voznina od Mödlinga do Gradca pride približno na 79 K.

b) „Göriacher“ v celih vagonih z vrečo pri 100 kg od postaje Au-Seewiesen stane 1 K 70 v.

V Gradcu, 1. marca 1911.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem.

F. Barta l. r.

2.

Naročila travinega in deteljnega semenja, zelene krme in zrnja.

Zveza sprejema naročila na semena le, kolikor je zaloge in brez obveznosti za spremembo cene.

Zato nujno prosimo svoje člane, naj nam nemudoma pošljejo naročila na semenje, ker bo pozneje v glavni sezoni cena semenju na vsak način poskočila.

V ostalem pa opozarjamo na našo objavo št. 4 v „Zadruge“, prilogi „Gospodarskega Glasnika“ c. k. štajerske kmetijske družbe, z dne 16. februarja t. l.

II.

Posredovalnica za prodajo plemenske in vprežne živine.

Pregled ponudeb in naročil.

Pozor!

Od Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem ustanovljena posredovalnica za prodajo plemenske in rabne živine priobčuje spiske ponudeb in zahtev za plemensko in rabno živino (govedo, svinje, ovce, koze), da lahko stopijo interesenti med seboj v direktno tržno zvezo.

Niti kupec niti prodajavec nista s svojo prijavo obvezana, da bi morala živino prodati ali kupiti le s posredovanjem Zveze; to jima je popolnoma prepuščeno na prosto roko.

Delovanje posredovalnice in prejem ponudeb sta popolnoma brezplačna. Pač pa morajo vsi, ki se poslužujejo Zvezine posredovalnice, Zvezi nemudoma naznaniti, če so pripravljeno živino že prodali ali iskano kje drugje kupili.

Posredovalnica ne prevzame za pravilnost podatkov v ponudbah in glede zanesljivosti in poštenosti pozameznih strank nobene odgovornosti. Kupcem se priporoča, naj vprašajo z dopisnico, ali je živina še na prodaj, predno se peljejo k ponujavcu.

Zaradi formularjev za prijave in sploh vseh stvari, ki zadevajo označeno posredovalnico, naj se interesenti obrnejo naravnost na Zvezo gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2/I.

Ponudbe:

Alojz Brauchart v Ivnici, pošta Zeleni Travniki, 15 štiri do pet let starih molznih pincgavk, 6 petletnih pincgavskih, po 700 kg težkih, za pitanje primernih volov;

Janez Lorenz, Groß-Wilfersdorf, okraj Fürstenfeld, 2 leti starega, 450 kg težkega bika;

Ropert Pitter v Gamsu od Frauenthal, okr. Stainz, 2 1/2 leta starega, 380 kg težkega muredolskega bika;

Anton Magdič, Stara Nova vas, pošta Križevci pri Ljutomeru, 2 dve in pol leta stara pincgavska bika;

Franc Jank, Sv. Mihael nad Ljubnim (Gor. Štaj.), 7 let staro kravo s 14 l mleka na dan in 2 šest let stari z 12 l; 3 triletne in 4 dveletni telci; vse muredolke in breje.

Jurij Duller, Feistritz, pošta Weißkirchen, 1 1/4 leta staro telico muredolske pasme.

Jožef Heinrich v Kombergu, pošta Hengsberg pri Wildonu, 2 vprežna vola, težka približno 1200 kg;

Matija Nadler v Weblingu št. 83, pošta Straßgang dveletno pincgavsko telico, težko 400—500 kg;

Karl Eitljörg, posestnik v Puchu pri Weizu, vzhodnjaštajerskega lisastega bika, 1 3/4 let starega, težkega 500 kg;

Alojz Winter v Krumeggu št. 12, pošta St. Marein am Pickelbach, 8 mladih svinj, Yorkshire pasma, 4 mesece stare, po 45 K;

Posojilnica v Eisbachu, pošta Rein pri Gratweinu, velike množine pitane živine.

Naročila:

Alojz Brauchart, Ivnica, železniška postaja Zeleni Travnik, 15 krav za odmolžo, katerekoli pasme;

Graščina Turnišče pri Ptuj, 20 krav za odmolžo in 20 mladih volov; pasma vse eno katera;

Kmetijska podružnica Gleinstätten, 5 molznih krav;

Janez Gerjovich, Dobova pri Brežicah, 6 muricodolskih plemenskih krav, 4 muricodolske telice in 2 muricodolska bika;

Viktor Glaser v Rušah pri Mariboru, bika in mlajino pingavske pasme;

Graščina Ernovž, simentalkega ali muredolskega bika;

Podružnica Ernovž, 3 dveletne bika muredolske pasme in dva enoletna bika muredolske pasme;

Graščina Baltahof, Kumberg pri Gradcu, enoletnega bika pingavske pasme in 10 molznih krav, že dolgo brejih s prvim do četrtim teletom, pasma katerakoli;

Jožef Ivačić, posestnik v Zagorju, pošta Pilštanj, dva lepa mlada vola, triletno brejo kravo in 2 breji muredolski telici;

Irma Trattenscheck, posestnica, Kastelitzhof, pošta Gornja Sv. Kunigunda pri Mariboru, 2 polletni marijadvorski plemenski telici;

Dr. Ferstl, Hollenegg pri Lonču, za vzrejo 2 telički in bikiča montafonske pasme;

Jožef Heinrich v Kombergu, pošta Hengsberg pri Wildonu, mladega pingavskega vola, stara kakih 1½ leta.

Vabimo p. n. okrajne zastope in občine, kakor tudi cenjene družbine ude, da inserirajo v „Gospodarskem Glasniku“. Cena je nizka. Ako se večkrat inserira in večji inserati, damo primeren popust. Naročila se naj blagovoljivo vposlati naravnost družbini pisarni.

Tržna poročila.

(Nadaljevanje.)

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 7. marca v Ljutomeru**; v Ormožu (svinjski sejem); v Rogateu (sejem z veliko živino); v Radgoni*.

Dne 8. marca v mestu Mariboru*; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Pilštanju**, okr. Kozje; v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje.

Dne 9. marca na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v mestu Gradcu (sejem z rogatino).

Dne 10. marca pri Sv. Jakobu**, okr. Laško; v Lonču**, na Spodnji Polskavi*, okr. Slov. Bistrica; pri Sv. Juriju ob Tabru**, okr.

Vransko; na Gornji Kostrivnici**, okr. Rogatec; v Kapelah**, okr. Brežice; v Vuhredu*, okr. Marnberg.

Dne 11. marca v Slovenjem Gradcu*.

Dne 13. marca pri Sv. Ožboltu*, okr. Ivnica; v Selnici**, okr. Maribor; pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju**, okr. Ptuj; v Poljčanah**, okr. Slov. Bistrica.

Dne 14. marca v Ormožu (svinjski sejem).

Dne 15. marca v Arvežu (sejem z drobnico); na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Zdolah**, okr. Brežice.

Dne 16. marca v Peklu**, okr. Slovenska Bistrica; v Lembergu**, okr. Šmarje pri Jelšah; na Rečici**, okr. Gornji Grad; v Trbovljah**, okr. Laško; v Gradcu (sejem z malo klavno živino); v Cmureku**, v Središču**, okr. Ormož.

Dne 18. marca v Vidmu*, okr. Brežice.

Dne 19. marca na Svičini, okr. Maribor.

Dne 20. marca v Ljubnem**, okr. Gornji Grad; pri Sv. Barbari**, okr. Konjice; v Šmarju pri Jelšah*; v Zibiki**, okr. Šmarje pri Jelšah; v Studencih*, okr. Maribor; v Tilmiču**, okr. Lipnica; v Arvežu*.

Dne 21. marca pri Sv. Jedrti*, okr. Laško; v Rogatec**; v Radgoni*; v Ernovžu**; okr. Arvež; v Pernovu**, okr. Celje; v Ormožu (svinjski sejem); na Žigrtovem**, okr. Sevnica.

Dne 22. marca v Vitanju**, okr. Konjice; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v mestu Mariboru*.

Dne 23. marca na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v mestu Gradcu (sejem z rogatino).

Dne 24. marca v mestu Gradcu (sejem z malo klavno živino).

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.**Štajerska in slavonska****slivovka**

konjak, tropinovka in brinovec, najboljših kakovosti iz lastne žganjarne. Raznovrstni cveti, jamajka-, kuba- in domači rum. Najfinejši likerji, pridobljeni potom destilacije. Posebnost: **Eckertova „Edelraute“**. Največja izbira v ruskih in kitajskih čajih. Vinski jesih. Jesihov cvet. 421a/10-6

C. in kr. dvorni **Albert Eckert, Gradec**
zalagatelj.

Zaloga: Murplatz št. 6, nasproti lekarne „Pri zamorcu“.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

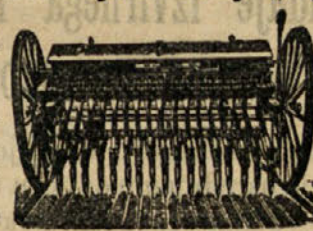
odstrani hitro in temeljito nastalo gluhosto, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 krome z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni Apotheke „zur Sonne“, Gradec, Jakominiplatz 24.

291/10-10

Mayfarthovi sejalni stroji „Agricola“

vzorec 1911, so najprilicnejši za vsakovratno seme. Enakomerna setev.

Se obnaša že leta najboljšo močna in solidna sestava. Enostavna prilagoditev in izpraznitve.

Tovarno za poljedelske stroje, livarne za železo in obrat s parnimi kladivi. Ph. Mayfarth & Co., Dunaj, 11, Taborstr. 71. Ustanovlj. 1872. 1500 delavcev. Obširni ceniki zastoj.

ličejo se zastopniki in prekupe 375-

Se Kometovi mlini

so danes najboljše za dobivanje debele in fine melje, ker so opremljeni s Hellerjevimi umetnimi mlinškimi kamni, kojih ni treba nikdar ostriti in kojih kakovost je neprekošljiva. Priporočamo nadalje brusne kamne vsake vrste v najboljši kakovosti.

Prva tovarna za umetne mlinške kamne in gradnjo mlinov v Sandovu pri Češki-Lipli.

Komanditna družba **E. J. Heller.** ličejo se zastopniki. 415b/10-24

Deželna kmetijska šola pri St. Jurju ob južni železnici

sprejme s 15. aprilom 1. l. 114-1

vrtnarja.

Zahteva se izurjenost v gojenju zelenjave, izvežbanost v sadjarstvu in znanje slovenskega jezika. Prošnje s spričevali je vposlati vsaj do 15. marca naslovljene na

Ravnateljstvo deželne kmetijske šole pri St. Jurju ob južni železnici.

Svetovno mojstrstvo v urarski industriji končno pridobljeno!

Ker sem prevzel samoprodajo elegantno tankih amer. švicarskih 14-karatn. zlat. duble žepnih ur, mi je mogoče prodajati iste po K 4.90. Ure imajo dobro 36 ur tekoče kolesje na anker „Speciosa“ in so električnim potom s čistim zlatom pozlačene. Garantiram 4 leta za natančni tek. 1 komad K 4.90, 2 komada K 9.40.

Vsaki uri se pridene zastoj fino pozlačena verižica. Brez vse rizike, ker na željo zamenjam ali pa vrnem denar.

Pošiljam po poštne povzetju. 63-6

P. Buchbinder, Krakov, Ost. Št. 106.

Gospode naročevavce

uljudno prosimo, naj se pri kupovanju blagovoljivo sklicevati na naš list.

Slabe skušnje pri gnojenju s kalijem

so izključene, če se dolgi zimski večeri porabijo v to, da se naredi

načrt in proračun o gnojenju.

Na to se naroči pravočasno kalij in si zagotovi popoln uspeh, kojega prinese za naše njive in travnike toliko važno kalijevo gnojilo.

Kajnit in 40% na kalijeva sol

je na prodajo pri kmetijskih zadrugah in podružnicah c. k. kmetijske družbe štajerske, kakor pri Zvezi kmetijskih zadrug na Štajerskem (Gradec, Franzensplatz št. 2) po izvirnih cenah in pogojih kalijevega sindikata.

Pojasnila in nasvete o porabi vsakojakih umetnih gnojilnih se dobé brezplačno pri g. Francu

Mulec v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Za spomladansko gnojenje

priporočam cenjenim kmetovavcem

Tomasovo žlindro

znamko zvezdo

kot najboljše in najcenejše fosfornokislo gnojilo.

Darujte se ponarejanj!

Zahtevajte povsod izrečno Tomasovo žlindro znamko zvezdo. 102-5

Veletrgovina z železnino „Merkur“

Peter Majdič, Celje

prodaja izdelkov tvrdke Thomasphosphat-fabriken, G. m. b. H., v Berlinu.

Razglas

glede oddaje subvencijskih bikov okrajem, podružnicam in občinam.

Osrednji odbor bo tudi v letu 1911 po razmerju državnih in deželnih sredstev, ki niso z naročili iz preteklega leta, ki se zaradi pomanjkanja primernih plemenskih bikov niso mogla izvršiti, popolnoma izčrpana, sprejemal naročila za plemenske bike iz onih okrajev, v katerih ni za redno bikorejo poskrbljeno niti s kako živinorejsko niti z biko-rejsko zadrugo.

Plemenski biki se kupujejo pod strokovnim nadzorstvom deželnih strokovnih organov in uradnih živinozdravnikov v spomladi in jeseni 1911 v domačih plemenskih okoliših, pri čemer se plačajo stroški za nakup in vožnjo iz subvencijskega fonda. Biki se oddajo od zaželjene železniške postaje, od katere naprej mora vse stroške za prevažanje plačati prejemnik.

Prošnjiki dobé bike za 60% kupne cene, pri čemer se varščina 50 K zaračuna. Prejemnik jamči za bika dve leti,

V Gradcu, 7. februarja 1911.

Osrednji odbor c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

Prezident:

Attems I. r.

78-3

Glavni tajnik:

Juvan I. r.

Razglas

glede oddaje izvirnega ruskega lanenega semena po subvenciji.

S podporo visokega c. k. poljedelskega ministrstva je osrednjemu odboru tudi letos omogočeno oddajati izvirno rusko laneno seme po znižani ceni 42 v kilogram.

Naročila od štajerskih kmetovavcev sprejema, če se takoj in ob enem nakaže tudi denar, pisarna c. k. kmetijske družbe v Gradcu, Stempfergasse 3, a jih ne izvršuje obratno, ampak kadar jih je več skupaj.

Če se potrebuje manj ko 5 kg, naj se ob enem naroči tudi za kakega soseda.

Prosimo za točni naslov, pošto in železniško postajo.

V Gradcu, 16. decembra 1910.

Od osrednjega odbora
c. k. kmetijske družbe.

507/10—W

Kmetje sadjerejci!

Za pomladno sajenje se Vam priporoča edino-le močna in visoka sadna drevesca saditi, ter samo vrste, ki v tukajšnjem spodnještajerskem podnebnju ugajajo, izbrati, kakor n. pr. jabolka: Veliki renski bobovec (se sadi ob cestah in travnikih); Kanada-, Baumanova in Ananas kosmači; prižastli Kardinal in lepi Boskop, ki so namizne in kupčijske vrste. — Izmed hrušk pa: Dielova maslenka, dobra Lojza in moštlica. Takšna drevesca se dobé 4 letna, 2½ m visoka, pri večji naročbi izjemno po 70 v komad pri

Ernest Marine,

Št. Pavel pri Preboldu, Savinjska dolina.

to se pravi, pri pravilni oskrbi postane bik čez dve leti prejemnikova last. Če pa prejemnik ne izpolnjuje dolžnosti, za katere se mora prej s posebnim reverzom obvezati, mora vrniti subvencijo. Tudi zapade njegova varščina v znesku 50 K, če zaprošenega bika ne prevzame.

Kmetje, ki želijo kakega bika, morajo to v prvi vrsti naznaniti okrajnemu odboru in če ta odkloni posredovanje, bližnji kmetijski podružnici ali domačemu občinskemu predstojništvu in ob enem s prošnjo poslati varščino v znesku 50 K.

Da si kmetijska družba lahko pravočasno oskrbi potrebno število bikov, je želeto, da ji pridejo prošnje za subvencijske bike vsaj najkasneje do konca aprila.

Družba se ne more obvezati, da bo bika dostavila ob kakem v naprej določenem roku.

Reverzi se dobijo pri kmetijski družbi ali pa pri okrajnih odborih.

Razglas

glede oddaje

subvencijskih merjascev.

P. n. člani bodo dobili iz plemenskih vzrejališč c. k. kmetijske družbe po meri sredstev, ki so na razpolago, subvencijske merjasce, če bodo poslali pravilno izpolnjene reverze s 30 K za vsakega merjasca potom naših podružnic najpozneje do 15. marca t. l.

Prošnjiki morajo merjasce pravilno krmiti in gojiti, vpisovati vsak skok in oddajati merjasca za malo odškodnino (ne nad 50 v) tudi za druge prasice na razpolago.

Za merjasca jamčijo, dokler ni star popolnoma 2 leti, na kar preide popolnoma v njihovo last.

Redoma se lahko nastavi v vsakem kraju le po en merjasce, če pa jih je potreba več, mora podružnica to potrditi.

V Gradcu, 1. januarja 1911.

Od osrednjega odbora
c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

28a—W

Razglas

glede oddaje

subvencijskih ovnov

koroske jezerske pasme.

Ovni se bodo oddajali, kolikor jih bo na razpolago, primernim planinskim rejam po 20 K.

Prošnjiki jih morajo pravilno in redno krmiti in gojiti, ter jih za malo odškodnino dajati tudi drugim rejam na razpolago.

Lastnik jamči za ovna, dokler ni star dveh let, nakar preide popolnoma v njegovo last.

Poslali se bodo najbrže v aprilu ali maju; naročnik mora plačati voznino iz Solčave, postaja Železna Kaplja.

V Gradcu, 1. januarja 1911.

Od osrednjega odbora
c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

29—W

Pozor!

Semenske mešanice za trajne travnike

ponuja in jamči za šestletno porabo

Josip Schmidt, Aflenz.

Za dobro zemljo . . . po 100 kg po 110 K proti
Za mokro " . . . poštenu povzetju od Kapfen-
Za suho " . . . berga.

Priznanja so vsakomur na razpolago. 5-6

Superfosfati

rudninski in živalski,
so preskušeno najzanes-
ljivejša in najcenejša fos-
forjeva gnojila

za vsakovrstno

zemljo.

Vsebina strogo zajamčena!
Jamči najhitrejše učinkovanje in najbogatejše
pridelke!

Za spomladno setev neobhodno potrebno!
Nadalje ponuja amonijakove, kalijeve, soliterne
superfosfate iz vseh skladišč za umetna gnojila
in pri trgovcih z umetnimi gnojili, kakor po
kmetijskih družbah in zadrugah.

Pisarna v Pragi, Příkopi 17.

Brzoparilniki
za krmo : : „ALFA“
so najboljši!

494/10-6

Velika prihranitev na času, na kurivu in naj-
boljša krma, to so njega največje prednosti!

Zahtevajte cenike! — Dopisuje se slovensko!

Delniška družba ALFA SEPARATOR Dunaj XII.

